herpy

KAMELEONTER

## Böhme's Two-horned Chameleon

# *Kinyongia boehmei*

*Kinyongia boehmei* är en liten, grön bergskameleont som bara finns i Taitabergen i sydöstra Kenya. Hanen har två platta, nästan parallella nöshorn, medan honan saknar horn. Arten lägger ägg och kräver ett svalt, fuktigt klimat och ett högt, tätt planterat terrarium. Skötseln är bara lite dokumenterad, och arten passar bäst för erfarna hållare.

Familj: Chamaeleonidae  Tidigare namn: *Bradypodion tavetanum boehmei; Kinyongia tavetana boehmei*

**FAKTARUTA**

### DJURET

| | |
|---|---|
| Vuxenstorlek | **15-19 cm**<br>total längd inkl. svans |
| Livslängd | **6-8 år** |
| Aktiv | **På dagen** |
| Levnadssätt | **Trädlevande** |
| Biotop | **Bergsskog** |
| Svårighetsgrad | **Erfaren** |

### SKÖTSEL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **45 × 45 × 90 cm**<br>L × B × H för 1 vuxet djur |
| Temperatur, dag | **22-26 °C** |
| Värmeplats | **28 °C** |
| Temperatur, natt | **15-20 °C** |
| Luftfuktighet | **60-80 %** |
| Vatten | **Ingen vattenskål** |
| UVB | **Rekommenderas**<br>Fergusonzon 2 |
| Föda | **Insekter** |
| Hålls | **Ensamma** |

### AVEL

| | |
|---|---|
| Fortplantning | **Äggläggande** |
| Könsmogen | **12 mån.** |
| Kullstorlek | **2-11 ägg** |
| Inkubation | **180-360 dagar**<br>vid 18-22 °C |

### SKYDD OCH PAPPER

| | |
|---|---|
| CITES | **Bilaga II** |
| EU-bilaga | **Bilaga B** |
| IUCN | **Nära hotad (NT)** |

## Om arten

*Kinyongia boehmei* är den minsta av de östafrikanska kameleonterna med två nöshorn. Djuren är övervägande klargröna med blå och gula tecken som växlar med stämning och tillstånd. Hanen har två stora, platta och nästan parallella horn på nosen, medan honan saknar horn eller bara har små utskott. Båda könen har några små, upphöjda knölar längst fram på ryggkammen nära huvudet.

Totallängden är upp till cirka 19 cm, och svansen utgör mer än hälften. Honorna blir mindre än hanarna.

Arten beskrevs 2002 som en underart till *Kinyongia tavetana*, som är dess närmaste släkting, och har sedan 2008 erkänts som egen art. Artnamnet hedrar den tyske herpetologen Wolfgang Böhme. Flera arter i gruppen har tidigare förts under *Kinyongia fischeri*, så djur i handeln är inte alltid korrekt namngivna.

## Utbredning och livsmiljö

*Kinyongia boehmei* är bara känd från Taitabergen i sydöstra Kenya, på 1.000-2.200 m höjd. Bergen är ett litet, isolerat massiv, och arten finns ingen annanstans.

Arten bedöms som nära hotad (NT).

> **Naturlig utbredning:** Kenya.

### LIVSMILJÖ

*Kinyongia boehmei* lever i fuktig bergsskog, mest i trädkronorna, men också i buskar och små skogspartier mellan odlade fält. Klimatet är svalt och fuktigt: dagstemperaturen når sällan över 30 °C, och på natten sjunker den till 15-17 °C. Arten är dagaktiv och sitter på lur efter insekter i lövverket. Den dricker droppar från bladen och känner inte igen stillastående vatten som dryckeskälla.

## Skötsel

### TERRARIET

Skötseln av *Kinyongia boehmei* är bara lite dokumenterad, och flera av siffrorna här är uppskattade utifrån klimatet i Taitabergen.

Ett vuxet djur behöver ett terrarium på minst 45 × 45 × 90 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Höjden är viktigast, eftersom arten lever i träd och buskar. Arten är territoriell och hålls ensam, och djuren får inte kunna se varandra.

Inred terrariet tätt med levande växter, till exempel *Schefflera* och *Ficus*, och med kvistar och grenar på flera höjder, så att djuret kan välja solplats och dra sig tillbaka i lövverket. Ett nät- eller glas- och nätterrarium ger bra ventilation. Bottenlagret är lätt fuktig kokosfiber, trädgårdsjord eller bark. En hona behöver en äggläggningsplats (se Avel).

Läs mer: Värme och temperatur

### TEMPERATUR

På dagen ska det vara 22-26 °C med en solplats på cirka 28 °C, och temperaturen får inte överstiga 28 °C. På natten ska den sjunka till 15-20 °C. Som bergsart tål arten inte ihållande värme, så under varma somrar ska terrariet stå svalt. Mät yttemperaturen på solgrenen med en infraröd termometer.

### LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara 60-80 %. Djuret dricker droppar och klarar sig inte med en vattenskål: använd ett dropp- eller regnsystem, eller spraya bladen flera gånger om dagen. Grenar och blad ska hinna torka under dagen, så att det inte uppstår mögel. Destillerat vatten eller omvänd osmos-vatten håller dysor och dimmaskiner rena.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

### LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och behöver 12-14 timmars ljus per dygn med fullspektrumljus och UVB. Ferguson-zon 2 är en uppskattning för en bergskameleont. Placera lampan så att djuret kan välja mellan ljus och skugga, och byt UVB-rör regelbundet för att undvika benskörhet.

Läs mer: Ljus och UVB

### UTFODRING

*Kinyongia boehmei* äter uteslutande insekter. Bra foderdjur är små syrsor, gräshoppor, husflugor och bananflugor, med mjölmaskar och vaxmottlarver då och då. Foderdjuren ska ha gut-loadats med näringsrikt foder och dammas med kalk och ett multivitaminpreparat.

Ungar matas dagligen. Vuxna djur får 3-6 lagom stora insekter med 2-3 dagars mellanrum. Övermatning ska undvikas.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

### BETEENDE OCH HANTERING

*Kinyongia boehmei* är territoriell och stressas av hantering och av synen av artfränder. Hanarna visar upp sig med hornen och med färgförändringar. Ta inte upp djuret utan anledning. Slutar djuret äta ska det till en veterinär med erfarenhet av kräldjur.

## Avel

### KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen känns igen på de två platta nöshornen; honan saknar horn eller har bara små utskott. Djuren är könsmogna efter cirka ett år.

### PARNING

Djuren hålls tillsammans bara för parning. Honan sätts in hos hanen, och djuren hålls under uppsikt. Hanen uppvaktar med hornen och med färgförändringar. Avvisar honan honom ska djuren skiljas åt direkt, och efter parningen kommer honan tillbaka till sitt eget terrarium.

### ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Cirka två månader efter parningen börjar honan leta efter en plats att lägga ägg på. Kullen består av 2-11 ägg. Hon behöver ett 15-20 cm djupt lager fuktig, grävbar kokosfiber eller en blandning av sand och jord; annars gräver hon förgäves om och om igen och kan få äggläggningsproblem, som kan vara dödliga. Ge henne balanserad föda med kalk medan hon bär ägg.

### INKUBATION

Äggen kläcks efter 6-12 månader vid 18-22 °C och en luftfuktighet kring 85 %. Inkubationssubstratet ska vara fuktigt, men inte blött, under hela perioden, annars dör embryona.

### UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna hålls i små nätterrarier, var för sig eller i små grupper under uppsikt, så att det inte blir för trångt. De matas med bananflugor och helt små syrsor med kalk och ska sprayas flera gånger om dagen. Luften får inte bli stillastående.

## Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen dokumenterad kunskap om sjukdomar hos just *Kinyongia boehmei*. Typiska problem hos bergskameleonter är:

- Överhettning vid för varma lampor och höga temperaturer.
- Uttorkning vid för få dryckesmöjligheter.
- Inälvsparasiter, särskilt hos vildfångade djur.
- Luftvägsinfektioner vid stillastående luft.
- Benskörhet vid för lite UVB och kalk.
- Sår och mögel vid grenar som är våta hela dagen.

Kontakta en veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret slutar äta, blir mörkt och slött eller andas med öppen mun. Livslängden i fångenskap anges till 6-8 år.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

### Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.